ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2019/2191 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Δεκεμβρίου 2019

για την υποστήριξη της δημιουργίας παγκόσμιου μηχανισμού αναφοράς για τα παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος εκτροπής ή παράνομης μεταφοράς τους («iTrace IV»)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 31 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Συνολική Στρατηγική της ΕΕ για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας που εγκρίθηκε το 2016 (η «Συνολική Στρατηγική της ΕΕ») υπογραμμίζει ότι η Ένωση θα προαγάγει την ειρήνη και θα εγγυηθεί την ασφάλεια των πολιτών και του εδάφους της και θα εντείνει τη συμβολή της στη συλλογική ασφάλεια. Υποστηρίζει επίσης σθεναρά την πλήρη εφαρμογή και την επιβολή συνθηκών και καθεστώτων πολυμερούς αφοπλισμού, μη διάδοσης και ελέγχου όπλων και ζητεί «τη διασυνοριακή ιχνηλασία των όπλων», αναγνωρίζοντας ότι η ευρωπαϊκή ασφάλεια βασίζεται σε βελτιωμένες και κοινές αξιολογήσεις των εσωτερικών και εξωτερικών απειλών και προκλήσεων.

(2) Η στρατηγική της ΕΕ της 19ης Νοεμβρίου 2018 «Ασφαλίζοντας τα όπλα, προστατεύοντας τους πολίτες - Στρατηγική της ΕΕ κατά των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους» (η «στρατηγική της ΕΕ για τα SALW»), τονίζει ότι τα παράνομα πυροβόλα όπλα καθώς και τα φορητά όπλα και ο ελαφρύς οπλισμός («SALW») εξακολουθούν να συμβάλλουν στην αστάθεια και στη βία στην Ένωση, στην άμεση γειτονία της και στον υπόλοιπο κόσμο. Η στρατηγική της ΕΕ για τα SALW καθορίζει το πλαίσιο δράσης για την Ένωση προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εν λόγω προκλήσεις και δεσμεύεται να στηρίξει ερευνητικές προσπάθειες με στόχο την προέλευση παράνομων SALW σε ζώνες συγκρούσεων, όπως το έργο iTrace της εταιρείας Conflict Armament Research.

(3) Η κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου [1],όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ)2019/1560 του Συμβουλίου [2], απηχεί την αποφασιστικότητα των κρατών μελών να αντιμετωπίσουν, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο επανεξαγωγής στρατιωτικής τεχνολογίας ή εξοπλισμού σε ανεπιθύμητους προορισμούς ή εκτροπής τους προς τρομοκρατικές οργανώσεις ή μεμονωμένους τρομοκράτες.

(4) Η στρατηγική της ΕΕ του 2005 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας υπογραμμίζει την απειλή της απόκτησης όπλων από τρομοκρατικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των SALW, και ζητεί από τα κράτη μέλη την «καλύτερη δυνατή αξιοποίηση» των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε ενωσιακό επίπεδο.

(5) Η παράνομη κατασκευή, μεταφορά και κυκλοφορία συμβατικών όπλων και πυρομαχικών και η υπερβολική τους συσσώρευση και η ανεξέλεγκτη εξάπλωσή τους δημιουργούν αυξημένη ανασφάλεια στην Ευρώπη και τις γειτονικές της χώρες, καθώς και σε πολλές άλλες περιοχές του κόσμου, οδηγούν σε όξυνση των συγκρούσεων και υπονομεύουν τις προσπάθειες εδραίωσης της ειρήνης μετά από περίοδο συγκρούσεων, δημιουργώντας επομένως σοβαρή απειλή για την ειρήνη και την ασφάλεια στην Ευρώπη.

(6) Η στρατηγική της ΕΕ για τα SALW επιβεβαιώνει ότι η Ένωση θα στηρίξει το έργο των ομάδων του ΟΗΕ που παρακολουθούν τα εμπάργκο όπλων, και θα εξετάσει τρόπους για τη βελτίωση της πρόσβασης στα πορίσματά τους σχετικά με την εκτροπή και τα παράνομα πυροβόλα όπλα και τα SALW για σκοπούς ελέγχου των εξαγωγών όπλων.

(7) Με την έγκριση, στις 20 Ιουλίου 2001, του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις πτυχές (το «πρόγραμμα δράσης του ΟΗΕ»), όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ δεσμεύθηκαν να αποτρέπουν την παράνομη διακίνηση των SALW, ή την εκτροπή τους προς μη εξουσιοδοτημένους αποδέκτες και, ειδικότερα, να συνεκτιμούν τον κίνδυνο εκτροπής των SALW στο παράνομο εμπόριο όταν εξετάζουν αιτήσεις για την έκδοση αδειών εξαγωγής.

---

[1] Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού (ΕΕ L 335 της 13.12.2008, σ. 99).

[2] Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2019/1560 του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2019, για την τροποποίηση της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού (ΕΕ L 239 της 17.9.2019, σ. 16).

(8) Στις 8 Δεκεμβρίου 2005 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών εξέδωσε Διεθνή Πράξη που επιτρέπει στα κράτη να εντοπίζουν και να επισημαίνουν, κατά τρόπο έγκαιρο και αξιόπιστο, τα SALW.

(9) Κατά την τρίτη διάσκεψη επανεξέτασης του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ το 2018, όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να παροτρύνουν τα κράτη, κατά την ιχνηλασία παράνομων SALW, συμπεριλαμβανομένων όσων εντοπίζονται σε συγκρουσιακές και μετασυγκρουσιακές καταστάσεις, να συμβουλεύονται τα μητρώα του κράτους όπου εντοπίστηκε το φορητό όπλο ή ο ελαφρύς οπλισμός και/ή να διαβουλεύονται με το κράτος κατασκευής του εν λόγω όπλου.

(10) Στις 24 Δεκεμβρίου 2014, τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη Εμπορίας Όπλων («ΣΕΟ»). Σκοπός της εν λόγω Συνθήκης είναι να θεσπίσει τα υψηλότερα δυνατά κοινά διεθνή πρότυπα για τη ρύθμιση ή τη βελτίωση της ρύθμισης του διεθνούς εμπορίου συμβατικών όπλων, την πρόληψη και εξάλειψη του λαθρεμπορίου συμβατικών όπλων, καθώς και την πρόληψη της εκτροπής τους. Η Ένωση θα πρέπει να στηρίξει όλα τα κράτη μέλη του ΟΗΕ στην αποτελεσματική διεξαγωγή ελέγχων της μεταφοράς όπλων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ΣΕΟ θα εφαρμόζεται κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, ιδίως όσον αφορά το άρθρο 11 αυτής.

(11) Η Ένωση είχε υποστηρίξει το σύστημα iTrace με τις αποφάσεις 2013/698/ΚΕΠΠΑ ([3]), (ΚΕΠΠΑ) 2015/1908, ([4]), και (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283 ([5]) του Συμβουλίου (iTrace, II και III), και επιθυμεί να υποστηρίξει και το iTrace IV, την τέταρτη φάση αυτού του παγκόσμιου μηχανισμού αναφοράς για τα παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους, ώστε να συμβάλει στη συλλογική ασφάλεια της Ευρώπης, όπως απαιτείται από τη Συνολική Στρατηγική της ΕΕ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Με σκοπό την υλοποίηση της Συνολικής Στρατηγικής της ΕΕ, της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ, της στρατηγικής της ΕΕ για τα SALW, καθώς και την προαγωγή της ειρήνης και της ασφάλειας, οι δραστηριότητες του έργου που θα υποστηριχθούν από την Ένωση επιδιώκουν τους ακόλουθους συγκεκριμένους στόχους:

— συνεχή συντήρηση ενός εύχρηστου παγκόσμιου συστήματος διαχείρισης πληροφοριών όσον αφορά εκτραπέντα ή παρανόμως διακινούμενα συμβατικά όπλα και πυρομαχικά αυτών («iTrace») που αφορούν περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, προκειμένου να παρέχονται σε φορείς χάραξης πολιτικής, σε ειδικούς στον έλεγχο συμβατικών όπλων και σε αρμόδιους για τον έλεγχο των εξαγωγών συμβατικών όπλων κατάλληλες πληροφορίες για να αναπτύσσουν αποτελεσματικές, τεκμηριωμένες στρατηγικές και σχέδια για την καταπολέμηση της παράνομης εξάπλωσης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους,

— κατάρτιση και καθοδήγηση των εθνικών αρχών σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις, προκειμένου να αναπτύξουν βιώσιμες εθνικές ικανότητες αναγνώρισης και εντοπισμού παράνομων συμβατικών όπλων, να ενθαρρύνουν τη σταθερή συνεργασία με το σχέδιο iTrace, να εντοπίζουν καλύτερα τις προτεραιότητες υλικής ασφάλειας και διαχείρισης των αποθεμάτων (PSSM), να εκφράζουν αποτελεσματικότερα τις εθνικές ανάγκες συνδρομής για τον έλεγχο των όπλων και την επιβολή του νόμου, ιδίως όσον αφορά πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, όπως το σύστημα διαχείρισης αρχείων παράνομων πυροβόλων όπλων και εντοπισμού της Ίντερπολ (iARMS) και οι δραστηριότητες του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και να ενισχύσουν τον διάλογο με αποστολές και πρωτοβουλίες της ΕΕ,

— μεγαλύτερη συχνότητα και διάρκεια της επιτόπιας έρευνας όσον αφορά τα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους, που κυκλοφορούν παράνομα σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, προκειμένου να συγκεντρωθούν δεδομένα iTrace, ως απάντηση σε σαφή αιτήματα των κρατών μελών και των αντιπροσωπιών της Ένωσης,

([3]) Απόφαση 2013/698/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για την υποστήριξη της δημιουργίας παγκόσμιου μηχανισμού αναφοράς για παράνομα φορητά όπλα και ελαφρύ οπλισμό, και για άλλα παράνομα συμβατικά όπλα και πυρομαχικά προκειμένου να μειωθεί ο σχετικός κίνδυνος λαθρεμπορίου (ΕΕ L 320 της 30.11.2013, σ. 34).

([4]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/1908 του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2015, για την υποστήριξη της δημιουργίας παγκόσμιου μηχανισμού αναφοράς για παράνομα φορητά όπλα και ελαφρύ οπλισμό και για άλλα παράνομα συμβατικά όπλα και πυρομαχικά προκειμένου να μειωθεί ο σχετικός κίνδυνος λαθρεμπορίου («iTrace II») (ΕΕ L 278 της 23.10.2015, σ. 15).

([5]) Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2017, για την υποστήριξη της δημιουργίας παγκόσμιου μηχανισμού αναφοράς για παράνομα φορητά όπλα και ελαφρύ οπλισμό και για άλλα παράνομα συμβατικά όπλα και πυρομαχικά προκειμένου να μειωθεί ο σχετικός κίνδυνος λαθρεμπορίου («iTrace III») (ΕΕ L 328 της 12.12.2017, σ. 20).

— προσαρμοσμένη στις ανάγκες στήριξη των αρχών των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων και των φορέων χάραξης πολιτικής στον τομέα του ελέγχου των όπλων, μεταξύ άλλων με συνεχείς συμβουλευτικές επισκέψεις προσωπικού του μηχανισμού iTrace στις πρωτεύουσες των κρατών μελών, τη δημιουργία 24ωρης υπηρεσίας υποστήριξης για την παροχή άμεσων συμβουλών σχετικά με την αξιολόγηση των κινδύνων και τις στρατηγικές καταπολέμησης της εκτροπής, τη συντήρηση ασφαλών σταθερών και κινητών εφαρμογών για την άμεση γνωστοποίηση της εκτροπής μετά την εξαγωγή και την παροχή στα κράτη μέλη, κατόπιν αιτήματός τους, ικανότητας εξακρίβωσης μετά την αποστολή από το προσωπικό του μηχανισμού iTrace,

— αύξηση της ευαισθητοποίησης μέσω της προβολής των πορισμάτων του έργου, προώθηση του σκοπού και των διαθέσιμων λειτουργιών του iTrace στους διεθνείς και εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής, στους ειδικούς στον έλεγχο συμβατικών όπλων και στις αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων και ενίσχυση της διεθνούς ικανότητας για την παρακολούθηση της παράνομης εξάπλωσης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, καθώς και συναφούς υλικού, καθώς και για τη συνεπικούρηση των φορέων χάραξης πολιτικής στον προσδιορισμό τομέων στους οποίους απαιτείται κατά προτεραιότητα η παροχή διεθνούς βοήθειας και συνεργασίας για τη μείωση του κινδύνου εκτροπής των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους,

— σύνταξη εκθέσεων για βασικά ζητήματα πολιτικής, με βάση τα δεδομένα που έχουν προέλθει από επιτόπιες έρευνες και έχουν παρουσιαστεί στο σύστημα iTrace, σχετικά με συγκεκριμένους τομείς που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών τάσεων στη διακίνηση των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους και της περιφερειακής κατανομής των διακινούμενων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, καθώς και συναφούς υλικού, και

— τη συνεχή ιχνηλασία των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, με τη συνεργασία των κρατών μελών και των κρατών εκτός ΕΕ, ως το πλέον αποτελεσματικό μέσο για τον προσδιορισμό και την επαλήθευση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, των μηχανισμών που οδηγούν στην εκτροπή των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες. Η ιχνηλασία θα συμπληρώνεται με επακόλουθες έρευνες που θα επικεντρώνονται στον εντοπισμό των ανθρώπινων, οικονομικών και υλικοτεχνικών δικτύων που βρίσκονται πίσω από τις παράνομες μεταφορές συμβατικών όπλων.

2. Αναλυτική περιγραφή του έργου εκτίθεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («ΥΕ») έχει την ευθύνη της εφαρμογής της παρούσας απόφασης.

2. Η τεχνική υλοποίηση του αναφερόμενου στο άρθρο 1 έργου ανατίθεται στην εταιρεία Conflict Armament Research Ltd («CAR»).

3. Η CAR εκτελεί τα καθήκοντά της υπό την ευθύνη του ΥΕ. Για τον εν λόγω σκοπό, ο ΥΕ συνομολογεί τις απαραίτητες ρυθμίσεις με την CAR.

Άρθρο 3

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την υλοποίηση του αναφερόμενου στο άρθρο 1 έργου ανέρχεται σε 5 490 981,87 EUR. Ο συνολικός προϋπολογισμός του όλου έργου εκτιμάται σε 6 311 473,41 EUR, τα οποία θα παρασχεθούν μέσω συγχρηματοδότησης με την CAR και το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών.

2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 ποσό γίνεται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανόνες που εφαρμόζονται επί του γενικού προϋπολογισμού της Ένωσης.

3. Η Επιτροπή επιβλέπει την ορθή διαχείριση του χρηματικού ποσού αναφοράς που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Για τον εν λόγω σκοπό, η Επιτροπή συνάπτει την απαραίτητη συμφωνία με την CAR. Η εν λόγω συμφωνία ορίζει ότι η CAR πρέπει να εξασφαλίζει προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, αντίστοιχη με το ύψος της.

4. Η Επιτροπή επιδιώκει τη σύναψη της αναφερόμενης στην παράγραφο 3 συμφωνίας το ταχύτερο δυνατό μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στη διαδικασία αυτή και για την ημερομηνία σύναψης της εν λόγω συμφωνίας.

Άρθρο 4

1. Ο ΥΕ υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης βάσει τακτικών τριμηνιαίων περιγραφικών εκθέσεων της CAR. Οι εκθέσεις αυτές χρησιμεύουν ως βάση για την αξιολόγηση του Συμβουλίου. Για να επικουρήσει το Συμβούλιο στην αξιολόγηση αποτελεσμάτων της παρούσας απόφασης, ένας εξωτερικός φορέας προβαίνει σε αξιολόγηση του αντικτύπου του έργου.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση επί των δημοσιονομικών πτυχών του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 5

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

2. Η παρούσα απόφαση λήγει 36 μήνες μετά την ημερομηνία σύναψης της αναφερόμενης στο άρθρο 3 παράγραφος 3 συμφωνίας. Ωστόσο, λήγει έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, αν δεν έχει συναφθεί εν τω μεταξύ συμφωνία.

Βρυξέλλες, 19 Δεκεμβρίου 2019.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΝΟΜΑ ΣΥΜΒΑΤΙΚΑ ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΜΕΙΩΘΕΙ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΚΤΡΟΠΗΣ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥΣ

(«iTrace IV»)

1. Ιστορικό και σκεπτικό για τη στήριξη της ΚΕΠΠΑ

1.1. Η παρούσα απόφαση αποτελεί συνέχεια διαδοχικών αποφάσεων του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της αποσταθεροποίησης που οφείλεται στην εκτροπή και διακίνηση των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, ιδίως των αποφάσεων 2013/698/ΚΕΠΠΑ, (ΚΕΠΠΑ) 2015/1908, και (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283, με τις οποίες θεσπίστηκε και ενισχύθηκε ο παγκόσμιος μηχανισμός αναφοράς iTrace για παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά αυτών.

Η παράνομη εξάπλωση των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους είναι μείζων παράγοντας υπονόμευσης της κρατικής σταθερότητας και όξυνσης των συγκρούσεων, πράγμα που αποτελεί σοβαρή απειλή για την ειρήνη και την ασφάλεια. Όπως αναφέρεται στη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW, τα παράνομα πυροβόλα όπλα και τα SALW εξακολουθούν να συμβάλλουν στην αστάθεια και στη βία στην Ένωση, στην άμεση γειτονία της και στον υπόλοιπο κόσμο. Τα παράνομα φορητά όπλα τροφοδοτούν την παγκόσμια τρομοκρατία και τις συγκρούσεις, ματαιώνοντας τις προσπάθειες της Ένωσης για ανάπτυξη, διαχείριση κρίσεων, ανθρωπιστική βοήθεια και σταθεροποίηση σε διάφορες περιοχές της γειτονίας της Ένωσης και της Αφρικής. Εντός της Ένωσης, τα παράνομα πυροβόλα όπλα έχουν σαφή αντίκτυπο στην εσωτερική ασφάλεια, τροφοδοτώντας το οργανωμένο έγκλημα και παρέχοντας στους τρομοκράτες τα μέσα για να πραγματοποιούν επιθέσεις σε ευρωπαϊκό έδαφος. Τα πρόσφατα πορίσματα από το έργο iTrace στο Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Λιβύη, την Ουκρανία, τη Συρία, την Υεμένη και σε άλλες συγκρούσεις κοντά στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης επιβεβαιώνουν όσα αναφέρονται στη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW.

Οι δραστηριότητες δυνάμει της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/1908 καθιέρωσαν το iTrace ως μια παγκόσμια πρωτοβουλία για την παρακολούθηση των όπλων στις εμπόλεμες περιοχές. Ο μηχανισμός iTrace έχει χρησιμοποιηθεί σε περισσότερα από 40 κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις, μεταξύ άλλων στην Αφρική, τη Μέση Ανατολή, την Κεντρική Ασία και τη Νότια και Ανατολική Ασία και δημιούργησε το μεγαλύτερο δημόσιο αποθετήριο εκτραπέντων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους ώστε να υποστηριχθούν τα κράτη στις προσπάθειές τους να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν την εκτροπή σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του κριτηρίου 7 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ και του άρθρου 11 της ΣΕΟ. Προβλέπει αναλυτικές αναφορές σχετικά με την εκτροπή των όπλων και των πυρομαχικών τους προς ένοπλες δυνάμεις ανταρτών και τρομοκρατικές δυνάμεις οι οποίες συνιστούν απειλή για την ασφάλεια της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της Αλ Κάιντα στο Ισλαμικό Μαγκρέμπ και του Νταές ή Ισλαμικού Κράτους και προειδοποιεί εμπιστευτικά και ταχέως τις αρμόδιες για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων αρχές των κρατών μελών για τυχόν κινδύνους εκτροπής μετά την εξαγωγή, παρέχοντας ταχέως κρίσιμες πληροφορίες στις αντιπροσωπίες της ΕΕ και τις διπλωματικές αποστολές των κρατών μελών στις πληττόμενες από συγκρούσεις περιοχές σχετικά με το λαθρεμπόριο όπλων και τη δυναμική των συγκρούσεων. Παρέχει αποτελεσματικότερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων και την αποφυγή της εκτροπής, μέσω ισορροπημένης και υπεύθυνης παγκόσμιας κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης.

1.2 Ο μηχανισμός iTrace, ωστόσο, αντιμετωπίζει πάγιες πιέσεις από τα κράτη μέλη να παρέχει άμεση και προσωπική ενημέρωση στις εθνικές αρχές έκδοσης αδειών εξαγωγής όπλων (μεταξύ άλλων με συχνές επισκέψεις στις πρωτεύουσες) και να παρέχει ευρύτερο φάσμα πληροφοριών διμερώς στους φορείς χάραξης πολιτικής των κρατών μελών που είναι αρμόδιοι για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων.

Σκοπός της παρούσας απόφασης είναι επομένως να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η λειτουργία του iTrace βάσει της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283 με περαιτέρω παροχή προς τους φορείς χάραξης πολιτικής της Ένωσης, τους ειδικούς στον έλεγχο των όπλων και τους αρμόδιους για τον έλεγχο της εξαγωγής όπλων συστηματικά συλλεγόμενων, χρήσιμων πληροφοριών οι οποίες θα τους επιτρέψουν να διαμορφώσουν αποτελεσματικές, τεκμηριωμένες στρατηγικές για την καταπολέμηση της εκτροπής και της παράνομης εξάπλωσης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια σε διεθνές και σε περιφερειακό επίπεδο. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα συνεχίσει να τους βοηθά να συνδυάσουν μια επιτυχημένη στρατηγική αντιμετώπισης με κατάλληλες προληπτικές ενέργειες για την καταπολέμηση της παράνομης προσφοράς και ζήτησης, και να εξασφαλίσουν τον αποτελεσματικό έλεγχο των συμβατικών όπλων σε τρίτες χώρες.

1.3. Η παρούσα απόφαση προβλέπει τη συνέχιση της λειτουργίας και την περαιτέρω ενίσχυση του παγκόσμιου μηχανισμού δημόσιας πρόσβασης για την αναφορά όπλων «iTrace». Τα έργα που αναφέρονται στην απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283 θα

ενισχυθούν από τα εξής: 1) αυξημένη συχνότητα και διάρκεια των αποστολών για τη συλλογή δεδομένων όσον αφορά τις προμήθειες παράνομων συμβατικών όπλων σε περιοχές συγκρούσεων· 2) δέσμες μέτρων στήριξης προσαρμοσμένων στις εκάστοτε ανάγκες των κρατών μελών που περιλαμβάνουν άμεση διαβούλευση, εξειδικευμένα στοιχεία και εκθέσεις, 24ωρη υπηρεσία υποστήριξης και ανάθεση καθηκόντων όσον αφορά την εξακρίβωση μετά την αποστολή· και 3) κατάρτιση και καθοδήγηση των εθνικών αρχών σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις όσον αφορά την ανίχνευση παράνομων συμβατικών όπλων που έχουν βρεθεί ή κατασχεθεί εντός της επικράτειάς τους, τη δημιουργία ικανοτήτων καταπολέμησης της εκτροπής, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων ιχνηλασίας στο πλαίσιο του Διεθνούς Μέσου Εντοπισμού (ITI), τη βελτίωση της διαχείρισης των όπλων, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης αρχείων, και την προώθηση της συγκέντρωσης δεδομένων στο πλαίσιο του μηχανισμού iTrace.

2. Γενικοί στόχοι

Η δράση που περιγράφεται στο τμήμα 4 θα υποστηρίξει περαιτέρω τη διεθνή κοινότητα στην καταπολέμηση της αποσταθεροποίησης που οφείλεται στην εκτροπή και διακίνηση των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους. Θα συνεχίσει να παρέχει στους φορείς χάραξης πολιτικής, τους ειδικούς στον έλεγχο των όπλων και τους αρμόδιους για τον έλεγχο της εξαγωγής όπλων χρήσιμες πληροφορίες οι οποίες θα τους βοηθήσουν να διαμορφώσουν αποτελεσματικές, τεκμηριωμένες στρατηγικές για την καταπολέμηση της εκτροπής και της παράνομης εξάπλωσης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους προκειμένου να βελτιωθεί η ασφάλεια σε διεθνές και σε περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα, η δράση:

α) θα παρέχει συγκεκριμένες πληροφορίες για την εκτροπή και τη διακίνηση συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών αυτών, προς υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ, της ΣΕΟ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ και του ΙΤΙ·

β) θα προσφέρει βοήθεια στα κράτη μέλη, προσαρμοσμένη στις εκάστοτε ανάγκες, όσον αφορά την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων εκτροπής·

γ) θα εκθέσει τις οδούς και τους σημαντικότερους φορείς μέσω των οποίων γίνεται η εκτροπή των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους σε περιοχές συγκρούσεων ή σε διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις και θα παράσχει αποδείξεις σχετικά με τη συμμετοχή ομάδων και ατόμων σε δραστηριότητες λαθρεμπορίου, στο πλαίσιο εθνικών δικαστικών διαδικασιών·

δ) θα ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των οικείων οργάνων και αποστολών του ΟΗΕ και άλλων διεθνών οργανισμών στον τομέα της ιχνηλασίας των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους και της απευθείας παροχής πληροφοριών προς υποστήριξη των υπαρχόντων μηχανισμών παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού iARMS της Interpol, καθώς και της Ευρωπόλ, η οποία συνήψε το 2019 μνημόνιο συμφωνίας για την ανταλλαγή πληροφοριών με την CAR·

ε) θα παράσχει χρήσιμες πληροφορίες για τον προσδιορισμό τομέων όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα διεθνής συνεργασία και συνδρομή με σκοπό την αποτελεσματική καταπολέμηση της εκτροπής και διακίνησης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, όπως χρηματοδότηση έργων που αφορούν την ασφάλεια των αποθεμάτων και/ή τη διαχείριση των συνόρων· και

στ) θα προσφέρει μηχανισμό ο οποίος θα συμβάλει στην παρακολούθηση της εφαρμογής της ΣΕΟ, ειδικότερα όσον αφορά τον εντοπισμό τυχόν εκτροπής συμβατικών όπλων κατά τη μεταφορά τους, και επίσης θα συνεπικουρεί τις κυβερνήσεις για να εκτιμούν τον κίνδυνο εκτροπής πριν από την εξαγωγή συμβατικών όπλων, συγκεκριμένα τον κίνδυνο εκτροπής εντός της χώρας προορισμού ή τον κίνδυνο επανεξαγωγής υπό ανεπιθύμητες συνθήκες.

3. Μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και αποτελέσματα του έργου

Η Δράση θα παράσχει σταθερό πλαίσιο για τη συνεχή παρακολούθηση της παράνομης εξάπλωσης των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους. Αναμένεται ότι θα αυξήσει ουσιωδώς τις υπάρχουσες πληροφορίες σχετικά με τα όπλα και θα ενισχύσει σημαντικά τη στοχευμένη ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών για τον έλεγχο των συμβατικών όπλων και για τον έλεγχο της εξαγωγής όπλων. Συγκεκριμένα, το έργο:

α) θα τροφοδοτήσει περαιτέρω το σύστημα διαχείρισης πληροφοριών iTrace το οποίο θα εξασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη συλλογή και ανάλυση δεδομένων για παράνομα συμβατικά όπλα·

β) θα εφοδιάσει τους φορείς χάραξης πολιτικής και τους ειδικούς στον τομέα του ελέγχου των συμβατικών όπλων με ένα εργαλείο που θα τους διευκολύνει στη διαμόρφωση αποτελεσματικότερων στρατηγικών και στον προσδιορισμό τομέων στους οποίους απαιτείται κατά προτεραιότητα η παροχή συνδρομής και συνεργασίας, για παράδειγμα με τον προσδιορισμό υποπεριφερειακών ή περιφερειακών μηχανισμών συνεργασίας, συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών που πρέπει να δημιουργηθούν ή να ενισχυθούν, με τον εντοπισμό μη ασφαλισμένων εθνικών αποθεμάτων, ανεπαρκούς διαχείρισης καταλόγων, παράνομων οδών μεταφοράς, αναποτελεσματικών συνοριακών ελέγχων και ανεπαρκών ικανοτήτων επιβολής του νόμου·

γ) θα διαθέτει ενσωματωμένη ευελιξία να παράγει πληροφορίες χρήσιμες για τη χάραξη πολιτικής, ασχέτως των ταχέως μεταβαλλόμενων απαιτήσεων πολιτικής·

δ) θα αυξήσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα των διεθνών οργανισμών και των ατόμων που ασχολούνται με την παρακολούθηση των όπλων με την παροχή ενός μηχανισμού ανταλλαγής πληροφοριών με συνεχώς διευρυνόμενο πεδίο· και

ε) θα συμβάλει στην ανάπτυξη βιώσιμων εθνικών ικανοτήτων στα κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις για την αναγνώριση και τον εντοπισμό παράνομων συμβατικών όπλων και στην αποτελεσματικότερη συμμετοχή σε διεθνείς διαδικασίες ελέγχου των όπλων και επιβολής του νόμου.

4. Περιγραφή της δράσης

4.1. Έργο 1: Κατάρτιση και καθοδήγηση των εθνικών αρχών σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις όσον αφορά την αναγνώριση και τον διεθνή εντοπισμό όπλων.

4.1.1. Στόχος του έργου

Τα προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης για τον μηχανισμό iTrace παρέχουν στις εθνικές αρχές σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις μεθόδους και δεξιότητες για αυτοδιάγνωση και αντιμετώπιση της εκτροπής συμβατικών όπλων. Στόχος της κατάρτισης είναι να αναβαθμιστεί η συχνά μηδενική ικανότητα αναγνώρισης και εντοπισμού παράνομων συμβατικών όπλων, ενώ η καθοδήγηση επιτρέπει στο προσωπικό του έργου iTrace να εντοπίζει κρίσιμα κενά ικανότητας σε πραγματικό χρόνο και να προσαρμόζει αμέσως τις λύσεις που απαιτούνται. Επιπλέον, τα προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης για τον μηχανισμό iTrace εμβαθύνουν τις σχέσεις μεταξύ του έργου iTrace και των εθνικών αρχών, παρέχοντας στις ομάδες επιτόπιας έρευνας μεγαλύτερη πρόσβαση σε κατασχεθέντα και ανακτηθέντα συμβατικά όπλα και ενισχύοντας έτσι το πλήρες φάσμα της συλλογής, ανάλυσης και αναφοράς δεδομένων iTrace.

4.1.2. Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Τα προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης iTrace αντιστοιχούν σε δράσεις που προβλέπονται στη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW για τη στήριξη των εθνικών ικανοτήτων για «τον εντοπισμό και την ανίχνευση της προέλευσης των παράνομων SALW και πυρομαχικών στις ζώνες συγκρούσεων» και επιτυγχάνουν την άμεση και έμμεση ενίσχυση ευρέος φάσματος πρωτοβουλιών των κρατών μελών για τον έλεγχο των όπλων. Ο άμεσος αντίκτυπος περιλαμβάνει την υποστήριξη των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου για τον εντοπισμό SALW με βάση το Διεθνές Μέσο Εντοπισμού, την ενίσχυση της εθνικής ικανότητας συλλογής δεδομένων για τα ανιχνευόμενα όπλα στο πλαίσιο του δείκτη 16.4.2 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), και την υποστήριξη των προγραμμάτων διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών που υλοποιούνται με πρωτοβουλία των κρατών μελών . Ο έμμεσος αντίκτυπος περιλαμβάνει την ανατροφοδότηση πληροφοριών που συγκεντρώνονται επιτόπου, π.χ. διά της προειδοποίησης των κρατών μελών για κινδύνους εκτροπής που διαπιστώνονται σε χώρες εταίρους και του εντοπισμού εκτροπών από εθνικά αποθέματα, και την παροχή αυτών των πληροφοριών σε προγράμματα υλικής ασφάλειας και διαχείρισης των αποθεμάτων (PSSM) που λαμβάνουν ενωσιακή στήριξη.

4.1.3 Δραστηριότητες του έργου

Το 2018, η CAR ίδρυσε την μονάδα τεχνικής υποστήριξης (TSU)· πρόκειται για μια μονάδα που συστάθηκε για την παροχή δραστηριοτήτων κατάρτισης και καθοδήγησης στις εθνικές αρχές των κρατών που πλήττονται από συγκρούσεις και στα οποία λειτουργεί ο μηχανισμός iTrace. Οι εν λόγω δραστηριότητες κατάρτισης και καθοδήγησης αποσκοπούν στην ενίσχυση των εθνικών πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση της εκτροπής των όπλων συνολικά, διά της παροχής οδηγιών και της ανάπτυξης ικανοτήτων για την ανίχνευση, την επισήμανση και την καταγραφή συμβατικών όπλων, με τήρηση των διαδικασιών του ITI, όσον αφορά παράνομα συμβατικά όπλα που έχουν κατασχεθεί και δεσμευτεί, και για αξιολογήσεις PSSM σχεδιασμένες να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν κινδύνους εκτροπής στην πηγή. Η CAR θα παρέχει εξειδικευμένη κατάρτιση κατόπιν ανάλυσης αναγκών για όλο το φάσμα των ανωτέρω δραστηριοτήτων στους τοπικούς εταίρους και, όπου απαιτείται, στο προσωπικό στήριξης της ειρήνης, συμπεριλαμβανομένων των αποστολών του ΟΗΕ και της ΕΕ και των ομάδων/αποστολών παρακολούθησης των κυρώσεων του ΟΗΕ. Στο πλαίσιο αυτό, το έργο iTrace θα συνεχίσει να αντιστοιχεί απευθείας στη δράση που περιλαμβάνεται στη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW, στην οποία ζητείται από την ΕΕ να στηρίξει το έργο «ομάδων του ΟΗΕ που παρακολουθούν τα εμπάργκο όπλων» και να εξετάσει «τρόπους για τη βελτίωση της πρόσβασης στα πορίσματά τους σχετικά με την εκτροπή και τα παράνομα πυροβόλα όπλα και τα SALW για σκοπούς ελέγχου των εξαγωγών όπλων». Η κατάρτιση στο πλαίσιο του έργου iTrace θα βασιστεί σε μια σειρά από υπηρεσίες που προσφέρει η CAR από το 2014, αποδεδειγμένα ζωτικής σημασίας για τη στήριξη των τοπικών εταίρων σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις, για την υποβοήθηση των ομάδων του ΟΗΕ, καθώς και για την εξασφάλιση μεγαλύτερης

πρόσβασης σε ομάδες επιτόπιας έρευνας του iTrace. Το έργο θα χρησιμοποιήσει προσωπικό από τις ομάδες επιτόπιας έρευνας και την TSU προκειμένου να προσφέρει κατάρτιση σε ολοένα και ανώτερο τεχνικό επίπεδο, όσον αφορά σε:

α) εισαγωγή στη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα συμβατικά όπλα, με αναφορά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις·

β) βασικές τεχνικές αναγνώρισης συμβατικών όπλων και αποτελεσματικής τεκμηρίωσης·

γ) τυποποιημένες διαδικασίες συλλογής αποδεικτικών στοιχείων·

δ) τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται στις μεγάλης εμβέλειας, περιφερειακές και διεθνείς έρευνες·

ε) την εφαρμογή του Διεθνούς Μέσου Εντοπισμού· κατά περίπτωση, οι αρχές στις χώρες εταίρους θα λαμβάνουν κατάρτιση και θα ενθαρρύνονται να υποβάλλουν αιτήματα ανίχνευσης·

στ) τον διεθνή εντοπισμό όπλων και τα συστήματα εντοπισμού όπλων (συγκεκριμένα Ιντερπόλ και Ευρωπόλ)·

ζ) τη χρήση «μαζικών δεδομένων» και ανάλυση των τάσεων· και

η) τις δυνατότητες (διεθνούς) τεχνικής βοήθειας και επέμβασης των αρχών επιβολής του νόμου.

Οι εν λόγω δραστηριότητες θα διεξάγονται παράλληλα με τις επιτόπιες έρευνες iTrace, συμπεριλαμβανομένων κοινών ερευνών (καθοδήγηση) που διεξάγονται από εθνικές κυβερνητικές αρχές.

4.1.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα ενθαρρύνει τις εθνικές αρχές να παρέχουν μεγαλύτερη πρόσβαση στις ομάδες επιτόπιας έρευνας iTrace, ως απάντηση στις επανειλημμένες εκκλήσεις για παροχή τεχνικής συνδρομής και κοινής ερευνητικής ικανότητας από τις ομάδες iTrace και ως συμβολή στην αύξηση της συλλογής δεδομένων iTrace.

β) θα παρέχει συγκεκριμένη βοήθεια για οικοδόμηση ικανοτήτων στις εθνικές κυβερνήσεις οι οποίες, μολονότι υφίστανται τις συνέπειες της εκτροπής συμβατικών όπλων, δεν διαθέτουν τα εργαλεία για να εντοπίσουν και να αναφέρουν τις εκτροπές συμβατικών όπλων που χρησιμοποιούνται σε συγκρούσεις· αυτό αποτελεί συχνά πρόδρομο αποτελεσματικότερης διαχείρισης των συμβατικών όπλων σε εθνικό επίπεδο και, ως εκ τούτου, στηρίζει την εφαρμογή της ΣΕΟ, του ΙΤΙ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ και του ΣΒΑ 16.4.2, τον προγραμματισμό δραστηριοτήτων PSSM και την συνεργασία με διεθνείς φορείς επιβολής του νόμου, περιλαμβανομένης της Ιντερπόλ (iARMS) και της Ευρωπόλ.

γ) θα στηρίζει τον ενισχυμένο διάλογο, ιδίως εντοπίζοντας τους βασικούς φορείς άλλων πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από την Ένωση (για παράδειγμα. σχέσεις των αποστολών της ΕΕ με τις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής) και την δρομολόγηση πρωτοβουλιών, όπως ο προγραμματισμός δραστηριοτήτων PSSM (για παράδειγμα σχέδια διαχείρισης αποθεμάτων υποστηριζόμενα από την Ένωση).

4.1.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Έως 40 επιτόπιες επισκέψεις κατάρτισης και καθοδήγησης, με έμφαση σε συχνές επισκέψεις με σκοπό την υποστήριξη των εθνικών αρχών στην οικοδόμηση ικανότητας ιχνηλασίας.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.1.6. Δικαιούχοι του έργου

Οι δραστηριότητες κατάρτισης και καθοδήγησης στο πλαίσιο του έργου iTrace θα έχουν άμεσα οφέλη για τους εθνικούς φορείς σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις, μεταξύ των οποίων τα όργανα επιβολής του νόμου και οι εισαγγελείς. Το πρόγραμμα θα προσφέρει έμμεση στήριξη στους εθνικούς διαλόγους με τις πρωτοβουλίες ελέγχου των όπλων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση και άλλες τέτοιου είδους πρωτοβουλίες, ενθαρρύνοντας τη χρήση διεθνών μηχανισμών ιχνηλασίας (περιλαμβανομένων του συστήματος iARMS της Ιντερπόλ και της Ευρωπόλ), και διευκολύνοντας τη συμμετοχή σε σχέδια διαχείρισης των αποθεμάτων και άλλα σχέδια ελέγχου των SALW που χρηματοδοτούνται από την Ένωση.

4.2. Έργο 2: Ενίσχυση των επιτόπιων ερευνών που απαιτούνται για την περαιτέρω τροφοδότηση του συστήματος iTrace, σε πραγματικό χρόνο, με στοιχεία που τεκμηριώνουν την εκτροπή και διακίνηση συμβατικών όπλων και πυρομαχικών και άλλες χρήσιμες πληροφορίες.

4.2.1. Στόχος του έργου

Το έργο θα ενισχύσει την συχνότητα και τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας όσον αφορά την κυκλοφορία συμβατικών όπλων και πυρομαχικών σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις. Το έργο θα δώσει προτεραιότητα σε χώρες και περιοχές που προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του Αφγανιστάν, του Ιράκ, της Λιβύης, του Μάλι, του Νοτίου Σουδάν, της Ουκρανίας, της Σομαλίας, της Συρίας και της Υεμένης. Οι εν λόγω επιτόπιες έρευνες θα παράσχουν απτά στοιχεία για την εκτροπή συμβατικών όπλων προς δυνάμεις ανταρτών και τρομοκρατικές δυνάμεις, φαινόμενο που διαφορετικά θα ήταν αόρατο σε εξωτερικούς παρατηρητές (συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών που εξάγουν όπλα). Η CAR θα ζητήσει την εκ των προτέρων έγκριση της Ομάδας «Εξαγωγές συμβατικών όπλων» (COARM) της ΕΕ πριν από την ουσιαστική δέσμευση όλων των χωρών στις οποίες δεν έχουν προηγουμένως διεξαχθεί επιτόπιες έρευνες iTrace ή προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης iTrace.

Χρησιμοποιώντας νέες τεχνολογίες και προηγμένες εγκληματολογικές τεχνικές, η CAR θα διεξάγει μια σειρά από επιτόπιες δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων η επεξεργασμένη φωτογραφική τεκμηρίωση, η εγκληματολογική ανάλυση και η ανάκτηση απαλειφθέντων σημάτων. Η CAR έχει αποδείξει ότι οι εν λόγω μέθοδοι παρέχουν ανιχνεύσιμες πληροφορίες για όπλα, πυρομαχικά και συναφή υλικά που στο παρελθόν θα χαρακτηρίζονταν μη ανιχνεύσιμα, επιτρέποντας έτσι τη διεξαγωγή ερευνών για όλο και μεγαλύτερο φάσμα παράνομων υλικών, οι πληροφορίες ταυτοποίησης των οποίων απαλείφθηκαν εσκεμμένα για την απόκρυψη της προέλευσής τους.

Τα δεδομένα που προκύπτουν κατ' αυτόν τον τρόπο θα συμβάλλουν στην καλύτερη συλλογική κατανόηση εκ μέρους των κρατών μελών όσον αφορά την εκτροπή και τις παράνομες μεταφορές, τις μεθόδους που χρησιμοποιούν οι διακινητές για την απόκρυψή τους, και θα ενισχύσουν σημαντικά τις ικανότητές τους να διαταράσσουν το παράνομο εμπόριο.

4.2.2. Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Οι επιτόπιες έρευνες iTrace παρέχουν μια δυναμική βάση αναφοράς όσον αφορά την εκτροπή συμβατικών όπλων σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις. Η εν λόγω βάση αναφοράς παρέχει ένα κυλιόμενο μέτρο της αποτελεσματικότητας της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ και των συμφωνιών για τον έλεγχο των εξοπλισμών που έχουν υπογράψει τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, της ΣΕΟ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ και της στρατηγικής της ΕΕ για τα SALW. Η ενδελεχής τεκμηρίωση των όπλων συγκρούσεων χρησιμεύει επίσης ως εφαλτήριο για επίσημες ανιχνεύσεις συμβατικών όπλων και για εκτεταμένες έρευνες σε δίκτυα χρηματοδότησης συγκρούσεων και προμήθειας όπλων.

4.2.3. Δραστηριότητες του έργου

Στο πλαίσιο του παρόντος έργου θα αναληφθούν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

α) η αποστολή ειδικευμένων εμπειρογνωμόνων στον τομέα των όπλων για τη διεξαγωγή επιτόπιας ανάλυσης παράνομων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, τα οποία έχουν ανακτηθεί σε κράτη που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις·

β) η ανάλυση, επανεξέταση και επαλήθευση των αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με συμβατικά όπλα, τα πυρομαχικά τους και τους χρήστες τους, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, φωτογραφικής τεκμηρίωσης, εγκληματολογικής ανάλυσης και ανάκτησης απαλειφθέντων σημάτων όπλων, συστατικών μερών και εσωτερικών και εξωτερικών σημάνσεων αυτών, συσκευασιών και σχετικών εγγράφων αποστολής, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των επιτόπιων ερευνών (χρήστες, προμηθευτές και οδοί διακίνησης)·

γ) η εισαγωγή όλων των συλλεγέντων και εξετασθέντων στοιχείων στο σύστημα διαχείρισης πληροφοριών και, μετά από επαλήθευση, στην ηλεκτρονική πύλη χαρτογράφησης iTrace·

δ) ο εντοπισμός και η υποστήριξη τοπικών εταίρων ώστε να εξασφαλιστεί η σταθερή συλλογή δεδομένων προς υποστήριξη του συστήματος iTrace καθ' όλη τη διάρκεια της προτεινόμενης δράσης και πέραν αυτής·

ε) η διαρκής σύνδεση με κυβερνήσεις των κρατών μελών για τον προκαθορισμό εθνικών σημείων επαφής, και η δημιουργία συντονιστικού μηχανισμού για τον ακριβή προσδιορισμό του πεδίου των ερευνών της CAR και τον περιορισμό ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων, πριν από την έναρξη των ερευνών της.

Το έργο θα υλοποιηθεί σταδιακά κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.2.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα τεκμηριώσει, in situ, τις υλικές αποδείξεις της εκτροπής ή διακίνησης συμβατικών όπλων και πυρομαχικών σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις·

β) θα επαληθεύσει και θα τεκμηριώσει υποθέσεις παράνομης διακίνησης από στοιχεία συλλεγέντα από την CAR, από οργανώσεις που έχουν μόνιμες συμφωνίες ανταλλαγής πληροφοριών με την CAR και, ενδεχομένως, άλλες οργανώσεις, σχετικά με την εκτροπή ή τη διακίνηση συμβατικών όπλων και πυρομαχικών σε όλες τις περιοχές·

γ) θα παράσχει συγκεκριμένες οπτικές και φυσικές αποδείξεις εκτροπής ή διακίνησης συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, συμπεριλαμβανομένων φωτογραφιών του υλικού, αριθμών σειράς, σφραγίδων εργοστασίου, κιβωτίων, καταλόγων συσκευασίας, εγγράφων αποστολής και τεκμηρίωσης τελικού χρήστη καθώς και πληροφορίες που εξασφαλίζονται μέσω εγκληματολογικής ανάλυσης και ανάκτησης απαλειφθέντων σημάτων·

δ) θα παραγάγει εκθέσεις για παράνομες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των οδών διακίνησης, των φορέων και των χρηματοδοτικών και υποστηρικτικών δικτύων που εμπλέκονται στην εκτροπή ή την παράνομη μεταφορά, καθώς και αξιολογήσεις των επιβαρυντικών παραγόντων (μεταξύ άλλων η ατελέσφορη διαχείριση και ελλιπής ασφάλεια των αποθεμάτων και η σκόπιμη, κρατικά συντονισμένη δημιουργία παράνομων δικτύων προμήθειας)·

ε) θα εισαγάγει τα προαναφερόμενα στοιχεία στο σύστημα διαχείρισης πληροφοριών και, αφού επαληθευτούν, στην ηλεκτρονική πύλη χαρτογράφησης iTrace με στόχο την πλήρη διάδοσή τους στο κοινό και στα κράτη μέλη μέσω ασφαλών σταθερών και κινητών εφαρμογών.

4.2.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Ανάπτυξη έως και 75 επιτόπιων αποστολών (συμπεριλαμβανομένων εφόσον απαιτείται, μακροχρόνιων αποστολών) καθ' όλη τη τριετή περίοδο με σκοπό τη συγκέντρωση στοιχείων προς εισαγωγή στο σύστημα διαχείρισης πληροφοριών και την ηλεκτρονική πύλη χαρτογράφησης iTrace.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.2.6. Δικαιούχοι του έργου

Το iTrace θα συνεχίσει να παρέχει όλο και πληρέστερες πληροφορίες που απευθύνονται κατά πρώτο και κύριο λόγο στους εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής της ΕΕ για τον έλεγχο των όπλων και στις αρχές έκδοσης αδειών εξαγωγής όπλων, καθώς και στα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς και τις αποστολές της Ένωσης. Οι εν λόγω δικαιούχοι της Ένωσης θα έχουν επίσης πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες μέσω ασφαλών σταθερών και κινητών εφαρμογών που παρέχονται από το iTrace.

Όλοι οι δικαιούχοι της Ένωσης θα συνεχίσουν να έχουν πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες, όπως και δικαιούχοι εκτός της Ένωσης, όπως φορείς χάραξης πολιτικής για τον έλεγχο των όπλων και αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων σε τρίτες χώρες, μη κυβερνητικοί ερευνητικοί οργανισμοί, οργανώσεις υπεράσπισης δικαιωμάτων και τα διεθνή μέσα ενημέρωσης.

4.3. Έργο 3: Προσαρμοσμένη στις ανάγκες στήριξη των αρχών των κρατών μελών που είναι υπεύθυνες για τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων και των φορέων χάραξης πολιτικής στον τομέα του ελέγχου των όπλων.

4.3.1. Στόχος του έργου

Το έργο θα παρέχει στα κράτη μέλη συνεπή διμερή στήριξη, συμπεριλαμβανομένων τακτικών επισκέψεων με φυσική παρουσία και ειδικών εκθέσεων, προσαρμοσμένη στους ειδικούς τομείς ενδιαφέροντος για τον έλεγχο των όπλων και στις απαιτήσεις λήψης πληροφοριών κάθε κράτους μέλους. Οι πληροφορίες που παρέχονται από τις αρμόδιες για την έκδοση αδειών εξαγωγής όπλων αρχές των κρατών μελών θα γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας με τον δέοντα σεβασμό και την επιβεβλημένη εμπιστευτικότητα. Η CAR θα συνεχίσει να βρίσκεται σε επαφή με μια σειρά εθνικών αρχών τρίτων χωρών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών εξαγωγής όπλων. Οι επαφές αυτές θα στηρίξουν σημαντικά τις διεθνείς προσπάθειες για την αντιμετώπιση της εκτροπής και της παράνομης διακίνησης συμβατικών όπλων και θα ενισχύσουν τη διεθνή δράση για την αντιμετώπιση της εκτροπής μεταξύ άλλων μέσω:

α) της παροχής λεπτομερών δεδομένων και στοιχείων σχετικά με τεκμηριωμένες εκτροπές στις αρχές έκδοσης αδειών εξαγωγής όπλων· και

β) της παροχής, κατόπιν επίσημου αιτήματος των εθνικών αρχών έκδοσης αδειών εξαγωγής όπλων της ΕΕ, ικανότητας επαλήθευσης μετά την αποστολή ή μετά την παράδοση σε κράτη μέλη.

4.3.2 Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Οι τακτικές επισκέψεις της ομάδας του έργου iTrace στις πρωτεύουσες των κρατών μελών επιτρέπουν τις διμερείς συζητήσεις για ευαίσθητα θέματα (π.χ. εκτροπή μετά την εξαγωγή), δίνουν στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να συνεισφέρουν άμεσα στον σχεδιασμό του iTrace και στις εκροές του (κατεύθυνση και εμβέλεια των ερευνών και των τύπων αναφοράς), και να συμβάλουν στην ανάπτυξη μέτρων οικοδόμησης της εμπιστοσύνης (ήτοι των διαδικασιών «εκ των προτέρων κοινοποίηση» και «δικαίωμα απάντησης» του iTrace). Αξίζει να σημειωθεί ως κρίσιμη παράμετρος ότι, χάρη στις επισκέψεις προβολής του iTrace, τα κράτη μέλη διαθέτουν ένα φόρουμ για εις βάθος συζήτηση σχετικά με τις εθνικές προκλήσεις και ευκαιρίες που σχετίζονται με τις δεσμεύσεις που απορρέουν από το κριτήριο 7 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ και το άρθρο 11 της ΣΕΟ. Στο πλαίσιο των προηγούμενων έργων iTrace (I, II και III), οι επισκέψεις προβολής ήταν καίριας σημασίας για την κατανόηση των απαιτήσεων πληροφόρησης των κρατών μελών, είτε γενικού χαρακτήρα (π.χ. «ποια είναι η αξιολόγηση απειλής σας όσον αφορά την είσοδο όπλων σε ένα συγκεκριμένο θέατρο ένοπλων συγκρούσεων») είτε ειδικά για το έργο iTrace (π.χ. «χρειαζόμαστε έναν πίνακα εργαλείων που θα μας ειδοποιεί αμέσως για κάθε όπλο εγχώριας παραγωγής που καταγράφεται από τις ομάδες πεδίου iTrace»).

4.3.3. Δραστηριότητες του έργου

Στο πλαίσιο του παρόντος έργου θα αναληφθούν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

α) συχνές επισκέψεις ομάδων iTrace στις πρωτεύουσες κρατών μελών με σκοπό την ενημέρωση των αρμόδιων αρχών για θέματα καταπολέμησης της εκτροπής και την παρουσίαση της προόδου των ερευνών τους·

β) συνέχιση της υπηρεσίας 24ωρης υποστήριξης για την παροχή άμεσων συμβουλών σε θέματα καταπολέμησης της εκτροπής ή σε περίπτωση δημοσίευσης στον τύπο πιθανών αρνητικών πληροφοριών που προέρχονται από μη επαληθευμένες αναφορές τρίτων·

γ) συντήρηση ηλεκτρονικών πινάκων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών εξαγωγής, οι οποίοι θα αναπαράγουν κρυπτογραφημένα στοιχεία από το σύστημα διαχείρισης πληροφοριών του iTrace, επισημαίνοντας τα κράτη με αρνητικό προηγούμενο εκτροπής συμβατικών όπλων, εκθέτοντας τα χαρακτηριστικά των προορισμών υψηλού κινδύνου και υποβάλλοντας αναφορές, σε πραγματικό χρόνο, της εκτροπής όπλων εγχώριας κατασκευής· και

δ) στήριξη ή πραγματοποίηση από τις ομάδες επιτόπιας έρευνας iTrace, κατόπιν επίσημου αιτήματος των αρχών των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών εξαγωγής όπλων, ελέγχων επαλήθευσης της τελικής χρήσης μετά την αποστολή (εξακρίβωση) στα κράτη μέλη.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.3.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα συνδράμει τις αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων κράτους μέλους, κατόπιν αιτήματός τους, για τον εντοπισμό των κινδύνων εκτροπής μετά την εξαγωγή·

β) θα παρέχει πληροφορίες για τη στήριξη της ανάλυσης κινδύνου εκτροπής από τις αρχές κρατών μελών που είναι αρμόδιες για την έκδοση αδειών για την εξαγωγή όπλων (σύμφωνα με την κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ και τη ΣΕΟ) πριν από τη χορήγηση αδειών εξαγωγής·

γ) θα ενισχύει τις αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων κράτους μέλους με ικανότητα εξακρίβωσης μετά την αποστολή κατόπιν αιτήματός τους·

δ) θα στηρίζει τη χάραξη πολιτικής στον τομέα του ελέγχου των όπλων των κρατών μελών, παρέχοντας πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με τις τάσεις εκτροπής και διακίνησης προς υποστήριξη της εθνικής εμπλοκής σε διεθνείς διαδικασίες πολιτικής· και

ε) θα συνδράμει τις εθνικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου των κρατών μελών με στόχο τη στήριξη των ποινικών ερευνών, κατά περίπτωση και κατόπιν αιτήματός τους.

4.3.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Συντήρηση σταθερών και κινητών εφαρμογών αναλόγως των αναγκών, οι οποίες θα διαβιβάζουν πληροφορίες από ασφαλή στεγανά εντός του συστήματος iTrace προς τις εθνικές αρχές των κρατών μελών. Ένα γραφείο τεχνικής υποστήριξης, που θα στελεχώνεται από προσωπικό του συστήματος iTrace, θα παρέχει πλήρη στήριξη προς τις αρχές ελέγχου και τους φορείς χάραξης πολιτικής όσον αφορά τις εξαγωγές όπλων των κρατών μελών. Μέχρι 45 επισκέψεις σε πρωτεύουσες κρατών μελών κατόπιν αιτήματος.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.3.6. Δικαιούχοι του έργου

Όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, με επισκέψεις στις πρωτεύουσες και αποστολές εξακρίβωσης μετά την αποστολή, που θα πραγματοποιούνται κατόπιν αιτήματος.

4.4. Έργο 4: Προβολή στους ενδιαφερόμενους και διεθνής συντονισμός

4.4.1. Στόχος του έργου

Στόχος του έργου είναι η προβολή των οφελών του συστήματος iTrace στους διεθνείς και εθνικούς φορείς χάραξης πολιτικής, τους ειδικούς στον έλεγχο συμβατικών όπλων και τις αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων. Οι πρωτοβουλίες προβολής θα σχεδιαστούν επίσης με σκοπό τον μεγαλύτερο συντονισμό της ανταλλαγής πληροφοριών και την οικοδόμηση σταθερών σχέσεων συνεργασίας με άτομα και οργανώσεις ικανά να παράγουν πληροφορίες που μπορούν να εισαχθούν στο σύστημα iTrace.

4.4.2. Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Το έργο θα προβάλλει, σε πολλές διασκέψεις, εκδηλώσεις και διαδικασίες, τη στήριξη της Ένωσης για το έργο iTrace και θα επιδεικνύει τον ρόλο του έργου στην παροχή συγκεκριμένων πληροφοριών για τη στήριξη των διεθνών πρωτοβουλιών για τον έλεγχο των όπλων. Διαδοχικά έργα iTrace (I, II και III) κατέδειξαν ότι η διεθνής προβολή συμβάλλει ουσιωδώς 1) στη διαμόρφωση της διεθνούς ατζέντας όσον αφορά τις διεθνείς διαδικασίες ελέγχου των όπλων και 2) στη δημιουργία ευκαιριών για συνεργασία χωρών εκτός ΕΕ με το έργο iTrace και με ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων γενικότερα.

4.4.3. Δραστηριότητες του έργου

Οι ακόλουθες δραστηριότητες με τη δέουσα προσοχή για την αποφυγή αλληλεπικάλυψης με άλλες πρωτοβουλίες, όπως για παράδειγμα για την προβολή της ΣΕΟ, θα αναληφθούν στο πλαίσιο του παρόντος έργου:

α) διοργάνωση παρουσιάσεων από υπαλλήλους του μηχανισμού iTrace σε συναφή διεθνή συνέδρια με αντικείμενο την παράνομη εμπορία συμβατικών όπλων σε όλες της τις πτυχές. Σκοπός των παρουσιάσεων από υπαλλήλους θα είναι η προβολή του iTrace, με ιδιαίτερη έμφαση 1) στα συγκεκριμένα του οφέλη όσον αφορά τη συμβολή στην παρακολούθηση της εφαρμογής της ΣΕΟ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ και άλλων συναφών διεθνών πράξεων· 2) στη χρησιμότητά του για τον προσδιορισμό τομέων όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα διεθνής συνδρομή και συνεργασία, και 3) στη χρησιμότητά του ως μηχανισμού εκτίμησης κινδύνου για τις αρχές έκδοσης αδειών εξαγωγής όπλων,

β) διοργάνωση παρουσιάσεων από υπαλλήλους του έργου iTrace σε εθνικές κυβερνήσεις και επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης. Σκοπός των παρουσιάσεων από υπαλλήλους θα είναι η προβολή του iTrace σε αρμόδια τμήματα αποστολών, η ενθάρρυνση και εκπόνηση τυπικών συμφωνιών ανταλλαγής πληροφοριών ικανών να παράγουν πληροφορίες που μπορούν να εισαχθούν στο σύστημα iTrace, καθώς και η παροχή συνδρομής στους φορείς χάραξης πολιτικής για τον προσδιορισμό τομέων όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα διεθνής συνδρομή και συνεργασία.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.4.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα καταδείξει τη χρησιμότητα του iTrace και την έννοια της τεκμηρίωσης, της συλλογής και της κοινοχρησίας δεδομένων περί εκτροπής στους εθνικούς και διεθνείς φορείς χάραξης πολιτικής που εργάζονται για την υλοποίηση των συμφωνιών για τον έλεγχο των συμβατικών όπλων και της εξαγωγής όπλων (της ΣΕΟ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ και άλλων συναφών διεθνών πράξεων) και για την υποστήριξη της εφαρμογής τους·

β) θα παράσχει χρήσιμες πληροφορίες οι οποίες θα διευκολύνουν τους φορείς χάραξης πολιτικής και τους ειδικούς στον έλεγχο των συμβατικών όπλων στον εντοπισμό τομέων όπου απαιτούνται κατά προτεραιότητα διεθνής συνδρομή και συνεργασία και στη διαμόρφωση αποτελεσματικών στρατηγικών κατά της εκτροπής των όπλων·

γ) θα παράσχει στις αρχές έκδοσης αδειών για την εξαγωγή όπλων διεξοδικές πληροφορίες για το σύστημα iTrace και τη χρησιμότητά του όσον αφορά την εκτίμηση κινδύνου, επιπλέον της δυνατότητας ανατροφοδότησης και βελτίωσης του συστήματος που προσφέρει·

δ) θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών κυβερνήσεων και των επιχειρήσεων διατήρησης της ειρήνης και παρακολούθησης της επιβολής κυρώσεων του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας και ανάλυσης δεδομένων με χρησιμοποίηση του συστήματος iTrace·

ε) θα διευκολύνει τη δικτύωση στο πλαίσιο διευρυνόμενης ομάδας ειδικών στον τομέα του ελέγχου συμβατικών όπλων που συμμετέχουν στην διεξαγωγή ερευνών in situ όσον αφορά την εκτροπή και διακίνηση συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους·

στ) θα ενισχύσει την ευαισθητοποίηση όσον αφορά την ανίχνευση των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους ως μέσο συνδρομής για την παρακολούθηση της εφαρμογής της ΣΕΟ, του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ, καθώς και του ITI και άλλων διεθνών και περιφερειακών πράξεων για τον έλεγχο των όπλων και της εξαγωγής τους.

4.4.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Έως και 30 συνέδρια ευαισθητοποίησης με συμμετοχή υπαλλήλων του iTrace. Σε όλα τα συνέδρια θα γίνεται παρουσίαση του συστήματος iTrace. Τα προγράμματα των συνεδρίων και σύντομες περιλήψεις των εισηγήσεων θα περιλαμβάνονται στις τριμηνιαίες περιγραφικές εκθέσεις.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.4.6. Δικαιούχοι του έργου

Βλέπε τμήμα 4.2.6 παραπάνω για τον πλήρη κατάλογο των δικαιούχων, ο οποίος είναι πανομοιότυπος με τους δικαιούχους του παρόντος έργου.

4.5. Έργο 5: Εκθέσεις πολιτικής iTrace

4.5.1. Στόχος του έργου

Στο πλαίσιο του έργου θα συνταχθούν εκθέσεις για βασικά θέματα πολιτικής, βάσει των δεδομένων που θα έχουν παραχθεί από τις επιτόπιες έρευνες και θα έχουν παρουσιαστεί στο σύστημα iTrace. Σκοπός των εκθέσεων θα είναι η επισήμανση συγκεκριμένων τομέων που εμπνέουν ανησυχία διεθνώς, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων τάσεων στη διακίνηση συμβατικών όπλων και πυρομαχικών, της περιφερειακής κατανομής των διακινούμενων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, και των τομέων που απαιτούν κατά προτεραιότητα την προσοχή της διεθνούς κοινότητας.

4.5.2 Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Οι εκθέσεις πολιτικής iTrace εφιστούν τη διεθνή προσοχή στην πληρότητα των ενωσιακών πρωτοβουλιών για τον έλεγχο των όπλων και στις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση της εκτροπής των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους. Από το 2013, οι εν λόγω εκθέσεις έχουν τύχει σημαντικής κάλυψης σε πολλά από τα κορυφαία ειδησεογραφικά μέσα του κόσμου, γεγονός που ενθαρρύνει την ανάληψη δράσης σε εθνικό επίπεδο από κυβερνήσεις, βουλευτές και την κοινωνία των πολιτών. Επειδή οι εκθέσεις iTrace δεν αποφεύγουν να εντοπίζουν τα παράνομα συμβατικά όπλα που προέρχονται από την Ένωση, προβάλλουν την προοδευτική στάση των κρατών μελών όσον αφορά τον έλεγχο των όπλων. Αυτό, αναμφισβήτητα, ενθαρρύνει τη διαφάνεια και τη διεύρυνση της συμμετοχής και την καθολική ισχύ πολυμερών συνθηκών και καθεστώτων για τον αφοπλισμό, τη μη διάδοση και τον έλεγχο των όπλων που προβλέπει η συνολική στρατηγική της ΕΕ (δηλ. η αρχή «παράδειγμα προς μίμηση»).

4.5.3. Δραστηριότητες του έργου

Διεξοδική ανάλυση που οδηγεί στην εκπόνηση, επανεξέταση, επεξεργασία και δημοσίευση, συμπεριλαμβανομένων της εκτύπωσης και της διανομής έως και 20 εκθέσεων πολιτικής iTrace.

4.5.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα οδηγήσει στη σύνταξη έως και 20 εκθέσεων, εκ των οποίων κάθε μία θα πραγματεύεται χωριστά θέμα που προκαλεί ανησυχία στη διεθνή κοινότητα,

β) θα εξασφαλίσει την κυκλοφορία των εκθέσεων πολιτικής iTrace σε όλα τα κράτη μέλη·

γ) θα επινοήσει στοχευμένη στρατηγική προβολής για την εξασφάλιση της μεγαλύτερης δυνατής κάλυψης διεθνώς·

δ) θα εξασφαλίσει τη σταθερή προβολή της δράσης στα πεδία διαμόρφωσης της πολιτικής και στα διεθνή μέσα ενημέρωσης, μεταξύ άλλων με την παρουσίαση πληροφοριών για τα παράνομα συμβατικά όπλα οι οποίες έχουν επίκαιρο χαρακτήρα, παρέχοντας ανάλυση σχετικά με τη χάραξη πολιτικής προς υποστήριξη των εν εξελίξει διαδικασιών ελέγχου των όπλων και προσαρμόζοντας τις εκθέσεις ώστε να προσελκύουν το μεγαλύτερο δυνατό ενδιαφέρον των διεθνών μέσων ενημέρωσης.

4.5.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Σύνταξη έως και 20 προσβάσιμων στο κοινό επιγραμμικών εκθέσεων πολιτικής iTrace καθ' όλη τη διάρκεια της προτεινόμενης δράσης.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.5.6. Δικαιούχοι του έργου

Βλέπε τμήμα 4.2.6 παραπάνω για τον πλήρη κατάλογο των δικαιούχων, ο οποίος είναι πανομοιότυπος με τους δικαιούχους του παρόντος έργου.

4.6. Έργο 6: Ανίχνευση παράνομων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους και ενίσχυση των ερευνών

4.6.1. Στόχος του έργου

Στο πλαίσιο του έργου θα εξακολουθούν να αποστέλλονται επίσημα αιτήματα ανίχνευσης προς τις εθνικές κυβερνήσεις για παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους· οι απαντήσεις σε αυτά παρέχουν ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τις αλυσίδες εφοδιασμού τους και εντοπίζουν τον τόπο και τις συνθήκες υπό τις οποίες έχουν εκτραπεί σε μη εξουσιοδοτημένους χρήστες. Οι δραστηριότητες αυτές αποσκοπούν στην ανίχνευση των μηχανισμών εκτροπής των συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, κατά περίπτωση και με την υποστήριξη των κρατών εξαγωγής, ιδίως των αρχών ελέγχου των εξαγωγών όπλων των κρατών μελών. Η ανίχνευση παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες για τα παράνομα δίκτυα προμήθειας συμβατικών όπλων, προσδιορίζει περιπτώσεις μη εγκεκριμένης μεταβίβασης κατά παράβαση συμφωνιών τελικού χρήστη, επισημαίνει παραβιάσεις του εμπάργκο όπλων που επιβάλλουν ο ΟΗΕ και η Ένωση και ειδοποιεί τα κράτη για την εκτροπή μετά την εξαγωγή. Κυρίως, επειδή οι ίδιες οι εθνικές κυβερνήσεις παρέχουν πληροφορίες για την ανίχνευση, η διαδικασία ανίχνευσης παρέχει τη βάση της χάραξης πολιτικής για τον έλεγχο των όπλων.

4.6.2 Οφέλη για τις ενωσιακές πρωτοβουλίες για τον έλεγχο των όπλων

Τα αιτήματα ανίχνευσης δίνουν τη δυνατότητα στο έργο iTrace να παρέχει στοιχεία προς υποστήριξη διαφόρων μέτρων επιβολής του νόμου των κρατών μελών (και τρίτων κρατών), συμπεριλαμβανομένης της δίωξης και της καταδίκης ατόμων που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, και συναφούς υλικού.

Τα αιτήματα ανίχνευσης προειδοποιούν επίσης τα κράτη μέλη σε περιπτώσεις εκτροπής μετά την εξαγωγή, παρέχοντας ζωτικής σημασίας πληροφορίες για τη διευκόλυνση αποτελεσματικών εκτιμήσεων των κινδύνων από την αδειοδότηση της εξαγωγής όπλων. Ως εκ τούτου, το iTrace παρέχει απευθείας πληροφορίες και επικουρεί τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή του κριτηρίου 7 της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ και του άρθρου 11 της ΣΕΟ. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω της διαδικασίας ανίχνευσης προσδιορίζουν επίσης μη εξουσιοδοτημένους τελικούς χρήστες, άτομα υπεύθυνα για την εκτροπή συμβατικών όπλων, παράνομα μέρη της αλυσίδας εφοδιασμού και παράνομους χρηματοδότες, παρέχοντας στα κράτη μέλη κρίσιμα δεδομένα για την κατάρτιση προφίλ κινδύνου.

4.6.3. Δραστηριότητες του έργου

Συνεχής ροή αιτημάτων ανίχνευσης και συναφών ανακοινώσεων και ερευνών με τις οποίες εξασφαλίζεται η συνέχεια καθ' όλη τη διάρκεια του έργου.

4.6.4. Αποτελέσματα του έργου

Το έργο:

α) θα ανιχνεύει με πρωτοφανή ρυθμό παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις. Οι βελτιώσεις στις τυποποιημένες επιχειρησιακές διαδικασίες της CAR κατά τη διάρκεια του iTrace III, μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, θα διασφαλίσουν ότι οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται από τη μονάδα ανίχνευσης της CAR θα ελέγχονται από τις εθνικές κυβερνήσεις πριν από την κοινοποίησή τους και θα συμβάλλουν στο μεγαλύτερο παγκόσμιο αποθετήριο ανιχνευθέντων όπλων που χρησιμοποιούνται σε συγκρούσεις·

β) η νεοσυσταθείσα μονάδα ενισχυμένων ερευνών (EIU) θα χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται από ανίχνευση παράνομων συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους για να προσδιορίζει σαφέστερα το «ποιος, γιατί, τι, πότε και πώς» στις περιπτώσεις εκτροπής, χαρτογραφώντας την αλυσίδα εφοδιασμού γύρω από τρεις άξονες έρευνας: ανθρώπινα δίκτυα, παράνομη χρηματοδότηση όπλων και υλικοτεχνική υποστήριξη. Η EIU θα μπορεί να αναπτύσσεται σε όλο τον κόσμο και θα εργάζεται για την απόκτηση μη δημόσιων μαρτυριών, χρηματοοικονομικών πληροφοριών και εγγράφων εντός και εκτός των περιοχών συγκρούσεων· και

γ) τέλος, η EIU θα παράσχει στους αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής νέα δέσμη επιλογών για την αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους, καθώς και των οικονομικών και υλικοτεχνικών δικτύων που τις διευκολύνουν, συμπληρώνοντας μέτρα, όπως είναι το εμπάργκο όπλων και οι άμεσοι έλεγχοι των εξαγωγών, με επιλογές «διακοπής του δικτύου», που κυμαίνονται από τη δέουσα επιμέλεια των τραπεζών έως τις στοχευμένες επιθεωρήσεις εμπορευματοκιβωτίων και την επισήμανση των εμπορικών διαμεσολαβητών.

4.6.5. Δείκτες υλοποίησης του έργου

Ο όγκος και η επιτυχία των αιτημάτων ανίχνευσης θα καταγράφονται και θα αξιολογούνται σε κυλιόμενη βάση καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.

Το έργο θα υλοποιηθεί κατά την προβλεπόμενη πλήρη τριετή διάρκεια του έργου iTrace.

4.6.6. Δικαιούχοι του έργου

Βλέπε τμήμα 4.2.6 παραπάνω για τον πλήρη κατάλογο των δικαιούχων, ο οποίος είναι πανομοιότυπος με τους δικαιούχους του παρόντος έργου.

5. Τοποθεσίες

Τα έργα 1, 2 και 6 θα απαιτήσουν την εκτενή επιτόπια ανάπτυξη ειδικών στον τομέα των συμβατικών όπλων σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις. Η ανάπτυξη των εν λόγω ειδικών θα αξιολογείται κατά περίπτωση, με γνώμονα την ασφάλεια, την πρόσβαση και την ύπαρξη πληροφοριών. Η CAR έχει ήδη θεσπίσει επαφές ή εν εξελίξει έργα σε πολλές από τις οικείες χώρες. Το έργο 3 θα διεξαχθεί στις πρωτεύουσες των κρατών μελών (με άλλες εγχώριες μετακινήσεις οι οποίες θα πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του κράτους μέλους). Το έργο 4 θα λάβει χώρα στο πλαίσιο διεθνών συνεδρίων και σε συντονισμό με εθνικές κυβερνήσεις και αρμόδιες οργανώσεις σε όλο τον κόσμο προκειμένου να εξασφαλισθεί η μεγαλύτερη δυνατή προβολή του έργου. Η εκτέλεση του έργου 5 θα γίνει στο Βέλγιο, την Ιταλία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

6. Διάρκεια

Η συνολική διάρκεια των συνδυασμένων έργων υπολογίζεται σε 36 μήνες.

7. Εκτελεστικός φορέας και προβολή σε ενωσιακό επίπεδο

Η CAR περιλαμβάνει μικρές επιτόπιες ομάδες έρευνας με τοπικές δυνάμεις άμυνας και ασφάλειας, βοηθητικό προσωπικό διατήρησης της ειρήνης/ειρήνευσης και λοιπούς φορείς με εντολές περί την ασφάλεια. Όταν οι δυνάμεις/αποστολές αυτές διασφαλίζουν παράνομα όπλα ή χώρους συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, ομάδες της CAR ανακτούν όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με αυτά και τις ομάδες που τα χρησιμοποιούν. Στη συνέχεια η CAR προβαίνει στην ανίχνευση όλων των στοιχείων που μπορούν να ταυτοποιηθούν με μοναδικό τρόπο και διεξάγει έρευνες μεγάλης εμβέλειας σχετικά με τις παράνομες μεταφορές τους, τις αλυσίδες εφοδιασμού και την υποστήριξη προς τα μέρη που απειλούν την ειρήνη και τη σταθερότητα.

Κατά τη συνεργασία της με εθνικές αρχές αδειοδότησης, η CAR ανασυνθέτει τις αλυσίδες εφοδιασμού που είναι υπεύθυνες για την παράδοση όπλων σε ένοπλες συρράξεις, εντοπίζοντας τις παράνομες δραστηριότητες και την εκτροπή των όπλων από τη νόμιμη στην παράνομη αγορά. Η CAR καταγράφει όλες τις συλλεγόμενες πληροφορίες στο οικείο σύστημα παρακολούθησης όπλων σε παγκόσμιο επίπεδο, iTrace, το οποίο, με περισσότερες από 500.000 καταχωρίσεις σχετικά με όπλα συγκρούσεων, πυρομαχικά και συναφές υλικό, είναι το μεγαλύτερο αποθετήριο δεδομένων για όπλα παγκοσμίως.

Η CAR χρησιμοποιεί τις πληροφορίες αυτές α) για να ειδοποιεί τα κράτη μέλη για την εκτροπή συμβατικών όπλων και των πυρομαχικών τους και β) για τη διεξαγωγή στοχοθετημένων πρωτοβουλιών καταπολέμησης της εκτροπής, συμπεριλαμβανομένων των αναθεωρημένων μέτρων ελέγχου κατά την εξαγωγή και της διεθνούς διπλωματικής δράσης.

Η μεθοδολογία αυτή έχει αποδειχθεί ότι εντοπίζει την εκτροπή σχεδόν αμέσως, με τις επιτόπιες ομάδες της CAR να έχουν ενημερώσει τα κράτη μέλη για την εκτροπή όπλων, ενώ εξακολουθούν να αναπτύσσονται σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις, για παράδειγμα, ενώ είναι ακόμα επί τόπου στη Μοσούλη του Ιράκ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ομάδες της CAR διαπίστωσαν μη εξουσιοδοτημένες μεταβιβάσεις εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που τα όπλα εγκατέλειψαν το εργοστάσιο.

Η απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2283 στηρίζει την CAR για τη συνέχιση και ανάπτυξη του έργου iTrace, που θεσπίστηκε με την απόφαση 2013/698/ΚΕΠΠΑ και ανανεώθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2015/1908. Τα έργα, αναφερόμενα ως iTrace I, II και III αντιστοίχως, εδραίωσαν το iTrace ως μια σημαντική πρωτοβουλία παρακολούθησης των όπλων στις εμπόλεμες περιοχές παγκοσμίως και παρέσχον άμεση στήριξη στις αρχές έκδοσης αδειών εξαγωγής της ΕΕ και στους φορείς χάραξης πολιτικής στον τομέα του ελέγχου των όπλων.

Επιπλέον, στις 2 Δεκεμβρίου 2015, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και της χρήσης πυροβόλων όπλων και εκρηκτικών, ζήτησε «να επεκταθεί η χρήση του iTrace» και συνέστησε οποιαδήποτε εθνική αρχή επιβολής του νόμου εντοπίζει εκτροπή όπλων και πυρομαχικών να διασταυρώνει τα ευρήματά της με τις καταχωρήσεις του iTrace. Το 2019, η CAR συνήψε μνημόνιο συμφωνίας με την Ευρωπόλ για την υποστήριξη των εν λόγω δραστηριοτήτων. Επιπλέον, η CAR παρέχει δεδομένα iTrace στο σύστημα iARMS της Ιντερπόλ και συνδρομή στην Ιντερπόλ για την ανίχνευση των όπλων που έχουν καταγραφεί στο σύστημα iARMS από τα κράτη μέλη.

Η CAR θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να προβληθεί το γεγονός ότι η δράση έχει χρηματοδοτηθεί εξ ολοκλήρου από την Ένωση. Τα μέτρα αυτά θα εφαρμοστούν σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Επικοινωνίας και Προβολής για τις Εξωτερικές Δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει καταρτιστεί και δημοσιευτεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η CAR θα εξασφαλίσει έτσι την προβολή της συμβολής της Ένωσης με κατάλληλο σήμα και δημοσιότητα, αναδεικνύοντας το ρόλο της Ένωσης, μεριμνώντας για τη διαφάνεια των δράσεών της και ενισχύοντας την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τους λόγους οι οποίοι οδήγησαν στην έκδοση της παρούσας απόφασης, καθώς και τη στήριξη της παρούσας απόφασης από την Ένωση και τα αποτελέσματα αυτής της στήριξης. Το υλικό που θα παραχθεί από το έργο θα επιδεικνύει σε εμφανές σημείο τη σημαία της Ένωσης σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης για την ορθή χρήση και αναπαραγωγή της σημαίας.

8. Μεθοδολογία και διασφαλίσεις για τους εθνικούς κυβερνητικούς εταίρους

Η δράση iTrace θα διατηρήσει την ισορροπημένη από πολιτική άποψη υποβολή εκθέσεων. Σύμφωνα με τις βασικές αρχές της CAR, η δράση θα αναφέρει τα παράνομα συμβατικά όπλα και τα πυρομαχικά τους, τα οποία οι ομάδες της CAR που διεξάγουν επιτόπιες έρευνες καταγράφουν σε κράτη που πλήττονται από συγκρούσεις, ανεξάρτητα από τον τύπο ή την προέλευσή τους και την ιδιότητα του μέρους που κατέχει τα όπλα αυτά. Η CAR αναγνωρίζει ότι τα κράτη μέλη που αποκαλύπτουν πληροφορίες προς όφελος της διαφάνειας ενδέχεται να εκθέτουν τις εξαγωγές όπλων τους σε μεγαλύτερο δημόσιο έλεγχο. Ως εκ τούτου, η CAR στο μέγιστο δυνατό βαθμό:

α) θα αναγνωρίζει, στις δημόσιες εκθέσεις της, τα κράτη μέλη που έχουν παράσχει πληροφορίες στη δράση iTrace προς όφελος της δημόσιας διαφάνειας· και

β) θα διασφαλίσει ότι οι δημόσιες εκθέσεις από το iTrace διαφοροποιούν σαφώς τα κράτη μέλη που αναφέρονται στο στοιχείο α) από τα κράτη που δεν αποκαλύπτουν με συνέπεια πληροφορίες για την υποστήριξη των ερευνών iTrace.

8.1 Επιχειρησιακή σαφήνεια

Η CAR θα ζητήσει την εκ των προτέρων έγκριση της COARM πριν από την ουσιαστική δέσμευση όλων των χωρών στις οποίες δεν έχουν προηγουμένως διεξαχθεί επιτόπιες έρευνες iTrace ή προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης iTrace. Κάθε τέτοιο αίτημα θα παρουσιάζει τους ευρείς άξονες των ερευνών και της μεθοδολογίας της CAR που προβλέπονται για την εκάστοτε χώρα. Κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας απόφασης, τα προγράμματα iTrace είχαν εφαρμοστεί προηγουμένως στις ακόλουθες χώρες: Αίγυπτος, Αιθιοπία, Ακτή του Ελεφαντοστού, Αφγανιστάν, Γκάμπια, Γκάνα, Ενωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ινδία, Ιορδανία, Ιράκ, Ισραήλ, Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Κένυα, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Λίβανος, Λιβύη, Μάλι, Μαρόκο, Μαυριτανία, Μιανμάρ, Μπαχρέιν, Μπενίν, Μπουρκίνα Φάσο, Νεπάλ, Νίγηρας, Νιγηρία, Νότιο Σουδάν, Ουγκάντα, Ουκρανία, Σαουδική Αραβία, Σενεγάλη, Σομαλία., Σουδάν, Συρία, Τουρκία, Τσαντ, Τυνησία, Υεμένη και Φιλιππίνες.

8.2. Μετριασμός της μεροληψίας

Η CAR αναγνωρίζει ότι το επίπεδο λεπτομέρειας που παρέχεται από τις εθνικές κυβερνήσεις ως απάντηση στα αιτήματα ανίχνευσης, από την έλλειψη απάντησης έως την πλήρη κοινοποίηση και την παροχή εγγράφων μεταφοράς, μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα διαφορετικά επίπεδα δημόσιας έκθεσης στα κράτη μέλη. Η CAR αναλαμβάνει να μετριάσει οποιαδήποτε σιωπηρή μεροληψία, την οποία η απόκλιση αυτή θα μπορούσε να επιφέρει στο σύστημα iTrace ως εξής:

α) καταγράφοντας εκ των προτέρων και ρητώς σε κείμενο όλες τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο της δράσης iTrace, σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη μέλη ανταποκρίθηκαν με διαφάνεια σε αιτήματα ανίχνευσης κατά τρόπο που, κατά περίπτωση, επιβεβαιώνει σαφώς τη νομιμότητα των μεταφορών που αποτέλεσαν αντικείμενο των εν λόγω αιτημάτων ανίχνευσης·

β) καταγράφοντας εκ των προτέρων και ρητώς σε κείμενο όλες τις περιπτώσεις που αναφέρθηκαν στο πλαίσιο της δράσης iTrace, σύμφωνα με τις οποίες τα κράτη δεν ανταποκρίθηκαν σε αιτήματα ανίχνευσης, δηλώνοντας ότι «δεδομένης της απουσίας απόκρισης σε αίτημα ανίχνευσης, η CAR δεν μπορεί να αποφανθεί σχετικά με τη νομιμότητα της εν λόγω μεταφοράς» (αυτό δεν θα ισχύει για τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αναφέρει, κατόπιν συγκεκριμένων αιτημάτων ανίχνευσης, τους λόγους που τους εμπόδισαν να απαντήσουν αμέσως ή πλήρως)· και

γ) παρέχοντας προγραμματισμένη έκθεση στην Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης για όλες τις περιπτώσεις, κατά τις οποίες η CAR δεν έχει λάβει από τα κράτη βεβαίωση ότι έχουν λάβει αίτημα ανίχνευσης εντός 28 ημερών από την παραλαβή. Η CAR θα καταχωρίζει όλες τις βεβαιώσεις παραλαβής που λαμβάνει με τη μορφή επιστολών, τηλεομοιοτυπιών, ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή τηλεφωνικών κλήσεων.

8.3. Η διαδικασία ανίχνευσης

Τα κράτη μέλη αποκρίνονται στα αιτήματα ανίχνευσης της CAR στο πλαίσιο του έργου iTrace, εξ ολοκλήρου κατά τη διακριτική τους ευχέρεια, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία σχετικά με τους ελέγχους των εξαγωγών και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων.

Η CAR αρχικά αποστέλλει ηλεκτρονικά αιτήματα ανίχνευσης στη μόνιμη αποστολή της κυβέρνησης στα Ηνωμένα Έθνη στη Νέα Υόρκη, μολονότι ενθαρρύνει τις εθνικές κυβερνήσεις (για διοικητικούς λόγους) να ορίσουν ένα σημείο επαφής στην πρωτεύουσά τους για μελλοντικές επικοινωνίες με τη δράση iTrace.

Η διαδικασία ανίχνευσης ακολουθεί την εσωτερική τυποποιημένη επιχειρησιακή διαδικασία της CAR (02.02) και περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

α) αφού συλλεγούν τα δεδομένα, οι ομάδες επιτόπιας έρευνας που έχουν την υποχρέωση να ανιχνεύουν τα όπλα και τα πυρομαχικά τους, τα επισημαίνουν προς ανίχνευση στο σύστημα παγκόσμιας αναφοράς όπλων iTrace (iTrace Global Weapon Reporting System)·

β) η μονάδα ανίχνευσης της CAR εξετάζει όλα τα άλλα στοιχεία που συλλέγονται επιτόπου και, σε συνδυασμό με την υπηρεσία ανάλυσης της CAR, δρομολογεί κάθε πρόσθετο αίτημα ανίχνευσης που θεωρεί χρήσιμο·

γ) για τα στοιχεία που επιλέγονται προς ανίχνευση, το σύστημα αυτόματα i) χορηγεί αριθμό αιτήματος ανίχνευσης σε κάθε στοιχείο· ii) συγκεντρώνει τα αιτήματα ανίχνευσης για ένα ή περισσότερα στοιχεία, τα οποία προέρχονται από μία μόνο χώρα, σε μία και μόνο ανακοίνωση ανίχνευσης· και iii) χορηγεί αριθμό αλληλογραφίας για κάθε ανακοίνωση ανίχνευσης·

δ) με την αποστολή αιτήματος ανίχνευσης αρχίζει περίοδος αναμονής 28 ημερών, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών διαδικασιών, για παράδειγμα στα κράτη μέλη. Κατά την περίοδο αναμονής, το στοιχείο δεν μπορεί να δημοσιευθεί ή να αναφερθεί σε οποιαδήποτε από τις εκροές της CAR·

ε) εάν, μετά τη λήξη της περιόδου των 28 ημερών, η μονάδα ανίχνευσης δεν λάβει απάντηση ανίχνευσης, μπορεί να εκδώσει υπενθύμιση (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τηλεφωνικής κλήσης, με σημειώσεις όλων των κοινοποιήσεων). Με την υπενθύμιση δεν αρχίζει άλλη περίοδος 28 ημερών·

στ) όταν η μονάδα ανίχνευσης λαμβάνει απάντηση σε αίτημα ανίχνευσης, ενημερώνει όλο το αρμόδιο προσωπικό. Το αρμόδιο προσωπικό συζητεί την απάντηση με τη μονάδα ανίχνευσης και αποφασίζει πορεία δράσης (δηλ. το αποκριθέν μέρος απάντησε στα ερωτήματα της CAR; Πρέπει η CAR να δώσει συνέχεια ή να ζητήσει διευκρινίσεις; Μπορεί η CAR να εκδώσει κοινοποίηση δικαιώματος απάντησης;)·

ζ) όταν παραληφθούν όλες οι διευκρινίσεις, η μονάδα ανίχνευσης συντάσσει κοινοποίηση δικαιώματος απάντησης. Πρόκειται για συνοπτική παρουσίαση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν ως απάντηση στο αίτημα της CAR και περιλαμβάνει τις προειδοποιήσεις που απαντούν στις ελλιπείς ή ασαφείς πληροφορίες. Το κείμενο έχει σχεδιαστεί για να αναπαραχθεί κατά λέξη στο iTrace και σε άλλες εκροές της CAR και πρέπει να λαμβάνει στο μέγιστο βαθμό υπόψη τις πληροφορίες τις οποίες παρέσχε ο αποκριθείς στο αίτημα ανίχνευσης. Η μονάδα ανίχνευσης προωθεί το σχέδιο κειμένου στην ομάδα που αναλαμβάνει να ζητήσει την ανίχνευση για έλεγχο. Μετά την αποδοχή του κειμένου, η ομάδα ενημερώνει εγγράφως τη μονάδα ανίχνευσης και η μονάδα ανίχνευσης αποστέλλει το δικαίωμα απάντησης·

η) με την αποστολή δικαιώματος απάντησης αρχίζει μια επιπλέον περίοδος αναμονής 28 ημερών, κατά την οποία η CAR καλεί το αποκρινόμενο μέρος να προτείνει προσθήκες ή τροποποιήσεις στο κείμενο του δικαιώματος απάντησης·

θ) εάν το αποκρινόμενο μέρος προτείνει τροποποιήσεις στο κείμενο του δικαιώματος απάντησης, η CAR τροποποιεί το κείμενο και επανεκδίδει το δικαίωμα απάντησης. Κάθε φορά που η μονάδα ανίχνευσης επανεκδίδει το δικαίωμα απάντησης, αρχίζει μία ακόμη περίοδος αναμονής 28 ημερών. Η διαδικασία αυτή μπορεί να επαναληφθεί έως ότου η CAR θεωρήσει ότι έχει ολοκληρωθεί η εποικοδομητική ανταλλαγή. Η CAR δεν δεσμεύεται να δέχεται επ' άπειρον τροποποιήσεις του δικαιώματος απάντησης·

ι) η διαδικασία του δικαιώματος απάντησης ολοκληρώνεται είτε όταν η συγκεκριμένη κυβέρνηση γνωστοποιήσει στην CAR ότι το κείμενο είναι αποδεκτό είτε όταν η CAR κρίνει ότι οι περαιτέρω τροποποιήσεις που προτείνει η συγκεκριμένη κυβέρνηση είναι άκυρες ή περιττές. Εάν η κυβέρνηση γνωστοποιήσει τη διαφωνία της στην CAR και η CAR κρίνει τα σημεία που επισημάνθηκαν ως άκυρα ή περιττά, η CAR πρέπει να αναφέρει τις αντιρρήσεις στο κείμενο του κειμένου απάντησης·

ια) στις περιπτώσεις που η διαδικασία του δικαιώματος απάντησης βρίσκεται σε εξέλιξη και επίκειται η δημοσίευση, δύο εβδομάδες πριν από το «κλείδωμα του κειμένου», η CAR γνωστοποιεί στο αποκρινόμενο μέρος ότι δεν θα επέλθουν περαιτέρω αλλαγές στη σχετική δημοσίευση μετά την ημερομηνία κλειδώματος του κειμένου·

ιβ) όταν η μονάδα ανίχνευσης έχει ενσωματώσει όλες τις τροποποιήσεις και προσθήκες στο κείμενο του δικαιώματος απάντησης, προωθεί το σχέδιο κειμένου στην ομάδα που είχε ζητήσει την ανίχνευση για έλεγχο. Όσον αφορά την αποδοχή του κειμένου, η ομάδα CAR ενημερώνει εγγράφως την μονάδα ανίχνευσης. Μετά την έγκριση, το κείμενο του δικαιώματος απάντησης είναι «κλειδωμένο» και δεν μπορούν να επέλθουν περαιτέρω αλλαγές σε αυτό. Στο εξής, το κείμενο αυτό πρέπει να αναπαράγεται κατά λέξη σε κάθε δημόσια ή μη δημόσια εκροή που παραπέμπει στη συγκεκριμένη περίπτωση. Είναι, ως εκ τούτου, επιτακτική ανάγκη η μονάδα ανίχνευσης και οι σχετικές ομάδες να συμφωνήσουν επί κειμένου κατά λέξη στο σύνολό του πριν από την έκδοση δικαιωμάτων απάντησης· και

ιγ) εάν μια κυβέρνηση, απαντώντας στα αιτήματα ανίχνευσης της CAR, εντοπίσει το επόμενο σημείο στην αλυσίδα εφοδιασμού, η CAR εκδίδει νέο αίτημα ανίχνευσης για το εν λόγω μέρος και η διαδικασία ανίχνευσης επανεκκινεί από το σημείο α).

8.4. Εκ των προτέρων κοινοποίηση

Η CAR αποστέλλει εκ των προτέρων κοινοποίηση σε όλα τα μέρη που μνημονεύονται ρητώς στις εκδόσεις του iTrace. Αυτή λαμβάνει τη μορφή επίσημης ανακοίνωσης, η οποία καταρτίζεται από τον συντάκτη της επικείμενης δημοσίευσης και αποστέλλεται από τη μονάδα ανίχνευσης. Η εκ των προτέρων κοινοποίηση περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η έκθεση θα αναφέρει τη σχέση μεταξύ της κυβέρνησης ή άλλης οντότητας της οποίας γίνεται μνεία και της σχετικής περίπτωσης και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι:

α) η CAR έχει επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια σε σχέση με κάθε ισχυρισμό ή αναφορά που γίνεται σε οντότητες στις εκροές της· και

β) οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην έκθεση της CAR είναι ακριβείς και δίκαιες.

Μόλις αποσταλεί η εκ των προτέρων κοινοποίηση, αρχίζει μια περίοδος αναμονής 28 ημερών, κατά την οποία η CAR καλεί τους αποδέκτες να ελέγξουν την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών και να υποβάλουν τυχόν ενστάσεις. Το στοιχείο δεν μπορεί να δημοσιευθεί ή να αναφερθεί σε οποιαδήποτε από τις εκροές της CAR κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου των 28 ημερών.

9. Υποβολή εκθέσεων

Η εταιρία CAR θα εκπονεί τριμηνιαίες περιγραφικές εκθέσεις. Αυτές θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, ανά έργο, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών και των εθνικών οργάνων. Η υποβολή εκθέσεων θα καλύπτει επίσης τον αριθμό των διαβουλεύσεων που διεξάγει το iTRACE με τα κράτη μέλη.

Η γεωγραφική εμβέλεια των ερευνητικών δραστηριοτήτων, το ποσό και η κατηγορία των διαπιστώσεων, καθώς και η προέλευσή τους θα είναι διαθέσιμα ηλεκτρονικά και σε πραγματικό χρόνο στον πίνακα εργαλείων του iTRACE.